

»Jeg kunne ikke holde fast på kateteret«

Knap 300 borgere i København har fået besked om, at de får bevilget en ny type kateter – uden at kommunen først har undersøgt, om de kan bruge det.

SUNDHED

For de fleste giver det at lade vandet ikke anledning til de store bekymringer, men for 44-årige Anne Dalbjerg er det en kilde til stress og ubehag, hvis hun ikke har det rette engangskateter ved hånden, når hun skal tisse. Uden det lille plastikrør, som manuelt skal føres gennem urinrøret, har hun svært ved at tømme blæren.

ANNA BØLLING-LADEGAARD

Derfor blev hun urolig, da hun i november sidste år fik et brev fra kommunen om, at hun fremover ville få bevilget katetre fra en ny producent.

Samme besked sendte Socialforvaltningen i Københavns Kommune til 287 andre borgere uden først at have foretaget den individuelle vurdering af deres behov, som serviceloven ellers foreskriver.

Anne Dalbjerg havde ved at afprøve flere forskellige typer katetre fundet frem til et, som hun kunne bruge med én hånd. Det er afgørende for hende, fordi hun lider af sklerose og ofte er plaget af nedsat førlighed i højre hånd.

»Det var ufatteligt hæmmende for mig ikke at have et kateter, der fungerede. Jeg turde ikke tage bussen eller drikke en kop kaffe på en café, hvis jeg ikke var sikker på at have et toilet i nærheden, hvis uheldet nu skulle være ude«, siger Anne Dalbjerg.

Hun sidder på en café på Østerbro med det kateter i hånden, der fungerer for

hende. Det er årsagen til, at hun i dag kan sidde uden bekymring og drikke kaffe uden for sit hjem. Kateteret er lille og diskret og ligner mest af alt en blanding mellem en tampon og en plastikcigarett.

Til sammenligning hiver hun det kateter op af tasken, som kommunen meddelte hende, at hun fremover ville få tilskud til i stedet. Det er større og pakket ind i et plastikmateriale, som det viser sig svært for hende at pakke op, da hun forsøger at gøre det ved bordet.

Kommunens praksis bryder loven

Ifølge Socialforvaltningen i Københavns Kommune har det nye kateter den samme funktion som det gamle: Det kan tømme blæren. Men en række af de borgere, der har modtaget beskeden, har klaget. Og fem ud af de seks, som Politiken har kendskab til, har fået medhold i, at de ikke kan bruge kateteret.

»At klagerne har fået medhold viser, at der ikke er tale om identiske katetre. Og så snart der er ændringer i udformningen eller funktionaliteten af et produkt, skal kommunen foretage en konkret og individuel vurdering af den enkelte borgers behov, før de ændrer produktet«, lyder den juridiske vurdering fra cand.jur. Eva Naur Jensen fra Aarhus Universitet.

»Det er i strid med forvaltningsloven og almindelig forvaltningsret og i det hele taget en overtrædelse af servicelovens«, siger hun.

Behovet for kateter kan blandt andet skyldes rygmærskader, sklerose og nyresygdomme. Der er altså ikke tale om en patientgruppe, hvor alle kan skæres over én kam, fortæller Mikkel Bundgaard, der er næstformand i RYK, patientforeningen for rygmærskadede i Danmark.

Men ens for alle kateterbrugere er, at de er dybt afhængige af, at kateteret fungerer optimalt for dem i hverdagen.

»Det er helt afgørende, at man ikke massebehandler kateterbrugere, som kommunen har gjort i det her tilfælde. Mange rygmærskadede har eksempelvis dårlig håndfunktion, så det er afgørende, at indpakningen og grebet på kateteret er håndterbart for dem«, siger han.

UBEHAG. Det nye kateter, som Københavns Kommune bevilgede Anne Dalbjerg, gav anledning til frustration, uheld og urin på tøjet, når hun seks til otte gange om dagen skulle bruge det for at tømme blæren. Foto: Nanna Navntoft.

Anne Dalbjerg ville gerne give det nye kateter en chance, og bestilte flere prøver hjem for at give det et reelt forsøg.

»Men jeg kunne ikke holde fast på kateteret, fordi grebet var mindre. Jeg tabte det i toiletet og måtte tage et nyt i brug. Og fordi jeg havde svært ved at håndtere det, fik jeg flere gange urin på tøjet«, fortæller hun. »Jeg gik i panik. Hvis ikke jeg kunne få mit gamle kateter tilbage, ville jeg have svært ved at få min hverdag til at

hænge sammen. Jeg har et fuldtidsjob, hvor jeg ikke kan have skiftetøj med, i tilfælde af at jeg har uheld med kateteret flere gange om dagen«, fortæller hun.

Lille eksempel på stort problem

I 2013 blev Aarhus Kommune kritiseret for præcis den praksis, som nu finder sted i Københavns Kommune. Dengang erkendte kommunen fejlen og ændrede praksis, så borgerne igen frit kunne vælge det kateter, de brugte, før kommunen skiftede leverandør.

I Københavns Kommune lyder meldingen dog fortsat, at man har fulgt Børne- og Socialministeriets vejledning i skiftet af kateterleverandør.

»Det er Socialforvaltningens vurdering, at der her er tale om en uændret funktion, hvorfor vi har orienteret borgerne

om ændret leverandørskifte«, skriver Anders Kirchhof, direktør i Københavns Kommunes Socialforvaltning i en mail.

Han pointerer, at man kan kontakte forvaltningen og få beslutningen ændret, hvis man har lægefaglige årsager til det.

»Men det er vigtigt for mig at understrege, at borgerne har frit valg af leverandør af kateter, hvis de ønsker det. Det betyder dog, at de skal betale en merpris, hvis det ønskede kateter koster mere end det, som kommunen tilbyder.«

Når kommunen i skiftet til ny leverandør undlader den individuelle vurdering af borgernes behov, slipper kommunen for mange omkostninger, fordi de i sidste ende kun kommer til at vurdere behovet hos de enkelte patienter, der klager over afgørelsen, siger Roger Buch, kommunalforsker ved DMJX. »Når kommu-

nen springer det her led over, er det et resultat af kommunernes historiske presedens økonomiske situation. Du kan nærmest ikke finde et område, hvor der ikke er eksempler på det samme fænomen. Kommunerne er grænsesøgende i deres adfærd, når de forsøger at spare penge.«

Roger Buch mener, at taberne bliver de svageste borgere, som ikke i samme grad kender deres rettigheder til at klage over afgørelsen og ikke har ressourcerne til at tage kampen op mod kommunen.

»Hele ideen om retssamfundet bliver anfægtet, hvis kommunerne hele tiden går til grænsen for at se, om de kan komme igen med billigere løsninger. Det anfægter tilliden til det offentlige.«

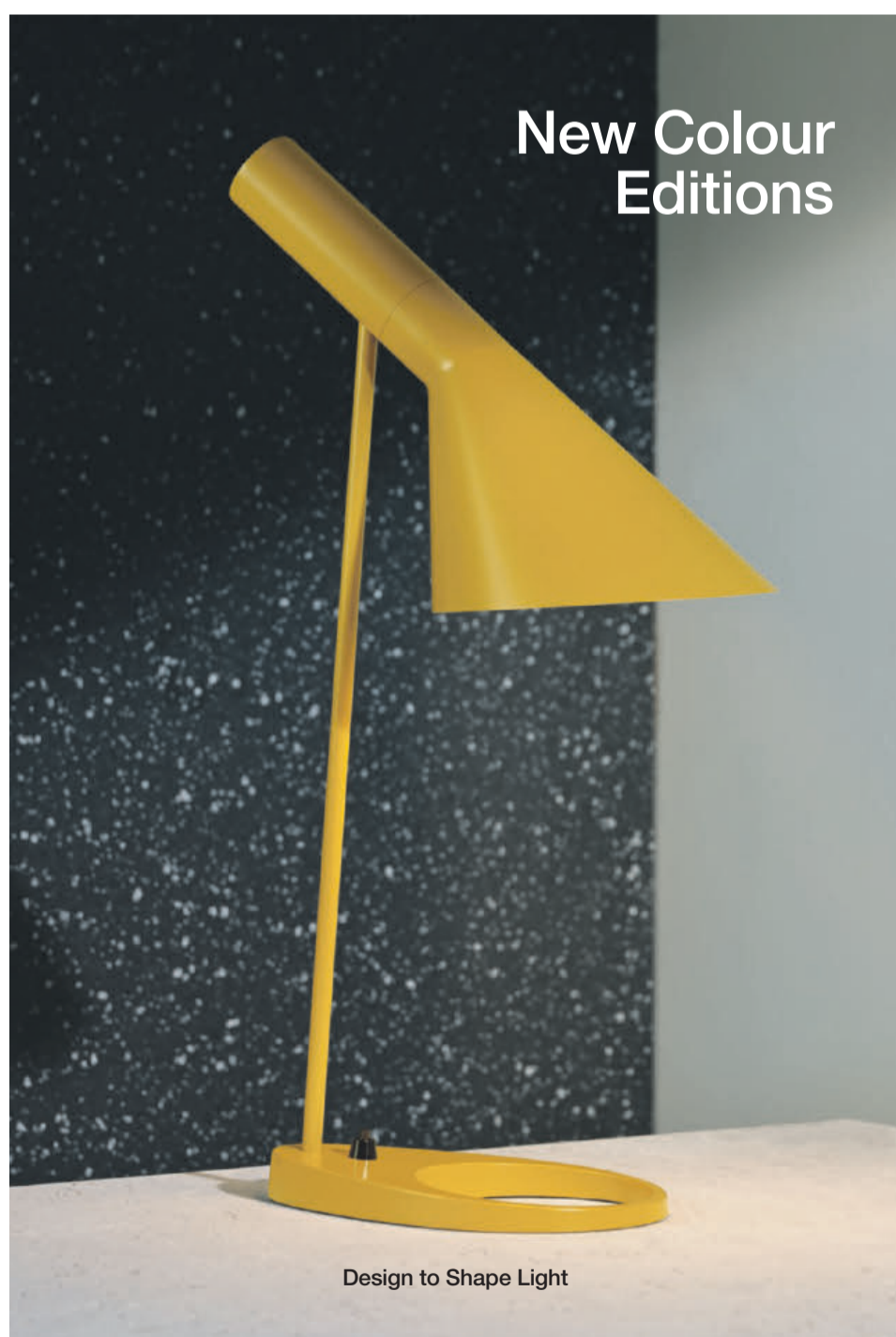
Anne Dalbjerg fik tilbudt gratis advokathjælp fra producenten af det kateter, som hun var vant til at bruge. Og med advokatens hjælp indgav hun en klage over afgørelsen og fik medhold i, at det nye kateter ikke var brugbart for hende.

»Men kommunen skulle jo have undersøgt, om kateteret kunne fungere for mig, inden de traf beslutningen. Det gør mig virkelig trist, for jeg ville så gerne kunne stole på kommunen. Det er mig meget imod, at man behøver advokathjælp for at kunne få den hjælp, man har ret til«, siger Anne Dalbjerg.

Mange af hendes kollegaer og venner ved ikke, at hun bruger kateter, men nu er hun klar til at smide tabuet over bord, så andre kan få at vide, at de har ret til at klage over afgørelsen.

»Jeg har besluttet, at jeg må overkomme min egen blufærdighed i forhold til at tale om det her emne, hvis det kan hjælpe nogle af dem, som ikke kender deres rettigheder.«

anna.boelling-ladegaard@pol.dk

Design to Shape Light

louis poulsen

AJ Bordlampe - Design: Arne Jacobsen

shop.louispoulsen.dk

Google Docs og Gmail hacket i et »s sofistikeret« og »ondt« angreb

Tekstprogrammet blev udnyttet til at erobre Gmail-konti. Op mod en million kan være ramt.

CYBERSIKKERHED

ADAM HANNSTAD

O nsdag blev en dårlig dag for Google. It-gigantens nøgleprodukt til tekstbehandling, Google Docs, blev pludselig infiltreret af det, eksperter kalder et »usædvanligt sofistikeret« og endda »ondt« hackerangreb.

En phishing-mail – der stjæler personlige oplysninger, hvis man f.eks. klikker på et link – spredte sig pludselig som en løbeild. Selskabet nåede først at reagere, efter at et ukendt antal, måske op mod en million, Gmail-konti var infiltreret.

Fleere techmedier og it-eksperter beskriver, hvordan mails med vedhæftede Google Docs-dokumenter i løbet af onsdagen pludselig begyndte at sprede sig.

»En ond phishing-orm, der maskerede sig som Google Docs, tog internettet med storm i dag«, hed det for eksempel i techmediet Ars Technica. Mailsene kom tilsyneladende fra bekendte og havde en

uskyldig meddelelse om at åbne et vedhæftet dokument.

Hvis man gjorde det, blev man bedt om at åbne med sin Google-adgangskode. Og vupti, så havde hackerne adgang til for eksempel Gmail.

Det, der gjorde dette angreb så usædvanligt, var, at det var så præcist gennemført og teknisk avanceret, at selv mange garvede tech-journalister faldt i.

En helt ny trussel

Det var næppe tilfældigt, for flere medier beskriver, at netop amerikanske techmedier og deres kilder tilsyneladende var første angrebsbølge. Men da angrebet blev spredt i en hastighed på op mod 150 mails i minuttet, blev den hurtigt til en stor trussel.

Google udsendte sent onsdagen beroligende mail: Angrebet havde kun ramt »under 0,1 procent« af alle Gmail-konti i verden. Problemet med den erklæring er, at Gmail har over en milliard brugere, så hvis det faktisk er 0,1 procent, svarer det til én million Gmail-konti.

Wired påpeger, at den eneste måde at gennemskue svindlen på var at klikke på en pil ved siden af Google Docs-ikonet: Her kunne man se, at udvikleren ikke var OAuth, som er den rigtige, men en person med mailadressen eugene.pov@gmail.com. Hvis man har en Goog-

le-app, og man tror, at man kan være angrebet, bør man sikre sig ved at fjerne den indstilling i appen, der automatisk åbner Google Docs, siger cybersikkerhedseksperter Eva Galperin til CNNTech.

Og, understreger Wired, hvis man ikke allerede har gjort det, så skal man til at indføre dobbeltsikring af Google-login (hvor man f.eks. kan tilknytte et telefonnummer og få en SMS med et kontroltal, hver gang man vil åbne noget.)

Sagen har gjort ondt på Google, der de seneste måneder har oplevet flere angreb. Og efter onsdag er internettet blevet en smule mere usikkert end før, siger Aaron Higbee, teknologidirektør i sikkerhedsfirmaet PhishMe, til mediet Fortune.

Dette phishing-angreb virkede, fordi det fik folk til selv at bruge en betroet app, betoner han og fortsætter:

»Dette er fremtiden for phishing, og samtlige forhandlere af it-sikkerhed er dårligt udrustet til at håndtere det.«

adam.hannestad@pol.dk

FØDSELSDAG

Happy birthday to you...

Handy sofa

Med aftageligt Bomulds stof i 70 farver. Ben i træ eller stål
2½ pers normal 17550.- FØDSELSDAGSPRIS 13495.-
3 pers normal 19650.- FØDSELSDAGSPRIS 14995.-

OLSSON

Åbent: Man-fre: 10-18 Lør: 10-14

City Søtorvet: Gothersgade 160. Tlf. 33 14 44 97 • Birkerød: Mølledamsvej 2. Tlf. 45 81 41 44

Bliv inspireret på www.olssonmobler.dk